

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра політології та державного управління

ЗАТВЕРДЖУЮ

Професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації,
проф. Ізврилук С. В.

Протокол № 6 від 21.03. 2018 р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНИХ
ВІДНОСИН

підготовки магістра

спеціальність 052 Політологія

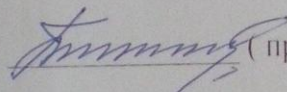
освітня програма Політологія

Програма навчальної дисципліни «МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ В СИСТЕМІ ПОЛІТИЧНИХ ВІДНОСИН» підготовки магістра, спеціальність «052 Політологія», освітньої програми «Політологія».

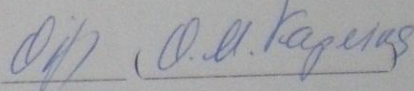
Розробник: Байрак С. О., канд. політ. наук, ст. викл. кафедри політології та державного управління

Рецензент: Бортніков В. І., докт. політ. наук, проф. кафедри політології та державного управління

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри політології та державного управління протокол № 10 від 14.02. 2018 р.

Завідувач кафедри: (проф. Бортніков В. І.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету історії, політології та національної безпеки протокол № 4 від 19.03 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (О. А. Карпенко)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки протокол № _____ від _____ 2018 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	052 Політологія	вибіркова
Кількість годин/кредитів – 120/4	Політологія	Рік навчання – 6
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 20 год.
ІНДЗ: є	Магістр	Практичні – 16 год.
		Самостійна робота – 76 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: екзамен

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	052 Політологія	вибіркова
Кількість годин/кредитів – 120/4	Політологія	Рік навчання – 6
		Семестр – 1-ий
		Лекції – 16 год.
ІНДЗ: є	Магістр	Практичні – 8 год.
		Самостійна робота – 82 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: екзамен

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна є складовою частиною комплексу дисциплін, знання яких необхідно фахівцеві зі спеціальності «Політологія». Міжнародні організації є дієвим регулятором міжнародних відносин, зокрема в політичній сфері. Їхнє значення як інституційних одиниць міжнародної політики дедалі

зростає. Зараз практично всі держави світу – від найпотужніших до невеликих і таких, економічний та політичний рівень яких ще невисокий, – об'єднуються у світовій мережі міжнародних організацій. Процес глобалізації, що невинно поширюється й охоплює практично усі сфери політичної діяльності, створює умови для формування наднаціональних структур регулювання політичних відносин, і міжнародні організації є найактивнішим інструментом такого регулювання.

Актуальність вивчення дисципліни визначається також сучасною практичною діяльністю України в міжнародних організаціях і перспективами її залучення до широкого кола співтовариств.

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння студентами знань про історію становлення та умови виникнення міжнародних установ та організацій, їх природу та роль, механізми і особливості функціонування; дослідження методів, інструментів, структур та видів їх діяльності; визначення особливостей та перспектив участі України в міжнародних структурах.

У процесі вивчення курсу студент ознайомлюється з: організаційними інститутами багатостороннього регулювання міжнародних відносин, історією їх становлення, організаційною структурою, засадами функціонування, проблемами та перспективами розвитку; напрямками і формами впливу міжнародних установ і організацій на відносини між країнами світу; виявленям раціональних форм та окресленням послідовності етапів участі України в діяльності міжнародних організацій.

В рамках курсу студенти освоюють понятійно-термінологічний апарат, класифікацію міжнародних організацій; основні напрямки, механізми діяльності та роль світових й регіональних організацій; правові засади створення та функціонування міжнародних організацій; історію утворення міжнародних організацій; форми взаємодії незалежної України з міжнародними організаціями тощо.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- основні напрямки діяльності та роль світових й регіональних організацій;
- правові засади створення та функціонування міжнародних організацій;
- історію утворення міжнародних організацій;
- форми взаємодії незалежної України з міжнародними організаціями,
- визначення місця та ролі міжнародних організацій в системі міжнародних відносин та зовнішній політиці;
- характеризувати ефективність функціонування міжнародних організацій;
- застосувати різні методичні підходи оцінки діяльності міжнародних організацій.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Універсальні міжнародні організації

Тема 1. Міжнародні організації в системі наддержавних відносин

Предмет, завдання і структура курсу. Сутнісна характеристика поняття «міжнародні організації», їхня роль у системі міжнародних відносинах. Передумови виникнення міжнародних організацій, порядок їх утворення. Історія та етапи становлення міжнародних організацій. Класифікація міжнародних організацій.

Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій

Джерела та принципи формування нормативної бази діяльності міжнародних організацій. Характеристика цілей, компетенцій та функцій міжнародних організацій. Аналіз організаційно-функціональної структури організацій, механізмів прийняття рішень та їх реалізації.

Тема 3. Ліга націй в системі міжнародних відносин

Передумови та історія становлення Ліги націй. Основні напрямки та етапи діяльності. Причини, наслідки та уроки розпуску Ліги націй.

Тема 4. Цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН).

Історія заснування ООН, принципи та цілі діяльності цієї організації. Характеристика головних органів ООН. Основні програми та фонди ООН. Інструменти та механізми ООН у передбаченні, вирішенні, подоланні міжнародних конфліктів (превентивна дипломатія, миротворчість, підтримання миру і миробудівництво в постконфліктний період).

Змістовий модуль 2. Регіональні установи та організації

Тема 5. Міжурядові регіональні організації

Аналіз міжурядових регіональних організацій, визначення їх ролі у міжнародних відносинах. Загальна характеристика цих організацій, їх функції та основні напрями діяльності. Види та класифікація міжурядових регіональних організацій.

Тема 6. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі

Особливості еволюції інтеграційних процесів у Європі. Етапи становлення Європейського Союзу та його сучасний стан. Інтеграційні процеси в СНД та локальні об'єднання території Співдружності. Проблеми співробітництва в рамках СНД. Засадничі принципи діяльності Організації Чорноморського економічного співробітництва (ОЧЕС). Перспективи співробітництва інтеграційних союзів на території Європи.

Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Америці та Африці

Суть інтеграційних угруповань Азії, Африки та Америки, їхній сучасний стан та перспективи розвитку. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво – АТЕС, Асоціація держав Південно-Східної Азії – АСЕАН, «План Коломбо» зі спільного економічного і соціального розвитку в Азії й Тихому океані – «план Коломбо», Рада арабської економічної єдності – РАЕС, Шанхайська організація співробітництва). Регіональні організації в Північній та

Південній Америці (Північноамериканська угода про вільну торгівлю – НАФТА, Латиноамериканська асоціація інтеграції – ЛААІ, Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок – КАРИКОМ). Інтеграційні угруповання в Африці (Економічне співробітництво держав Західної Африки – ЕКОВАС, Спільний ринок Східної та Південної Африки – КОМЕСА, Південноафриканське співтовариство розвитку – САДК, Митний і економічний союз Центральної Африки – ЮДЕАК)

Тема 8. Військово-політичні організації

Теоретичні засади та історія формування військово-політичних організацій. Сучасні військові об'єднання держав (Організація північноатлантичного договору (НАТО), Західноєвропейський союз (ЗЄС), «Тихоокеанський пакт безпеки» АНЗЮС (Австралія, Нова Зеландія, США) тощо): функції та перспективи розвитку.

Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях

Взаємовідносини України з універсальними міжнародними організаціями, такими як МВФ, СБ, СОТ. Участь України в регіональних інтеграційних угрупованнях (СНД, ОЧЕС, ГУАМ). Аналіз європейського вибору України, наслідки та перспективи співробітництва.

Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Універсальні міжнародні організації					
Тема 1. Міжнародні організації в системі наддержавних відносин	12	2	2	8	
Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій	14	2	2	8	2
Тема 3. Ліга націй в системі міжнародних відносин	12	2	2	8	
Тема 4. Цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН)	14	2	2	8	2
Разом за змістовим модулем: 1	52	8	8	32	4

Змістовий модуль 2. Регіональні установи та організації					
Тема 5. Міжурядові регіональні організації	14	2	2	8	2
Тема 6. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі	12	2	2	8	
Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Америці та Африці	16	2	2	12	
Тема 8. Військово-політичні організації	12	2	2	8	
Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях	14	4		8	2
Разом за змістовим модулем 2:	68	12	8	44	4
Усього годин	120	20	16	76	8

Структура навчальної дисципліни (заочна форма навчання)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Семін.	Сам. роб.	Конс.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Універсальні міжнародні організації					
Тема 1. Міжнародні організації в системі наддержавних відносин	10	2		8	
Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій	14	2	2	8	2
Тема 3. Ліга націй в системі міжнародних відносин	12	2		8	2
Тема 4. Цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН)	14	2	2	8	2
Разом за змістовим модулем: 1	50	8	4	32	6
Змістовий модуль 2. Регіональні установи та організації					
Тема 5. Міжурядові регіональні організації	12	2		8	2
Тема 6. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі	12	2		8	2
Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Америці та Африці	18		2	16	
Тема 8. Військово-політичні організації	14	2	2	8	2
Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях	14	2		10	2
Разом за змістовим модулем 2:	70	8	4	50	8
Усього годин	120	16	8	82	14

Теми семінарських занять

з/п	Тема	Кількість годин
1	<p style="text-align: center;">Тема 1. Міжнародні організації в системі наддержавних відносин.</p> <p>1. Міжнародні організації як регулятор міжнародних відносин. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій. 2. Типологія міжнародних організацій. 3. Основні етапи становлення і розвитку системи міжнародних організацій.</p>	2
2	<p style="text-align: center;">Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій.</p> <p>1. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій. 2. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.</p>	2
3	<p style="text-align: center;">Тема 3. Ліга націй в системі міжнародних відносин.</p> <p>1. Передумови та історія створення Ліги націй. 2. Основні напрямки та етапи діяльності Ліги націй. 3. Причини, наслідки та уроки розпуску Ліги націй.</p>	2
4	<p style="text-align: center;">Тема 4. Цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН).</p> <p>1. Історія заснування ООН, принципи та цілі діяльності 2. Організаційна та функціональна структура ООН. 3. Інструменти та механізми ООН у передбаченні, вирішенні, подоланні міжнародних конфліктів.</p>	2
5	<p style="text-align: center;">Тема 5. Міжурядові регіональні організації.</p> <p>1. Сутність та основні форми діяльності МРО. 2. Класифікація і види міжурядових регіональних організацій. 3. Особливості функціонування «Римського клубу» та «Лондонського клубу».</p>	2
6	<p style="text-align: center;">Тема 6. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі.</p> <p>1. Особливості еволюції інтеграційних процесів у Європі. 2. Європейський Союз – ЄС (European Union – EU): цілі, принципи й організаційна структура. 3. Співдружність Незалежних Держав – СНД. Проблеми інтеграції в рамках СНД. Локальні утворення на теренах СНД. 4. Організація Чорноморського економічного співробітництва – ОЧЕС (Black Sea Economic Cooperation – BSEC) : сучасний стан та перспективи співробітництва.</p>	2
7	<p style="text-align: center;">Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Америці та Африці.</p> <p>1. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво – АТЕС, Асоціація держав Південно-Східної Азії – АСЕАН, «План Коломбо» зі спільного економічного і соціального розвитку в Азії й Тихому океані – «план Коломбо», Рада арабської економічної єдності – РАЕС, Шанхайська організація співробітництва). 2. Регіональні організації в Північній та Південній Америці (Північноамериканська угода про вільну торгівлю – НАФТА, Латиноамериканська асоціація інтеграції – ЛААІ, Карибське співтовариство і Карибський спільний ринок – КАРІКОМ) 3. Інтеграційні угруповання в Африці (Економічне співробітництво держав Західної Африки – ЕКОВАС, Спільний ринок Східної та Південної Африки – КОМЕСА, Південноафриканське співтовариство</p>	2

	розвитку – САДК, Митний і економічний союз Центральної Африки – ЮДЕАК)	
8	Тема 8. Військово-політичні організації. 1. Теоретичні засади та історія формування військово-політичних організацій. 2. Сучасні військові об'єднання держав: функції та перспективи розвитку.	2
9	Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях. 1. Україна в організаціях глобального типу. 2. Україна в міжнародних регіональних організаціях.	
	Разом	16

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

з/п	Тема	Кількість годин
1.	Тема 1. Міжнародні організації в системі наддержавних відносин. 1. Фактори утворення міжнародних організацій	8
2.	Тема 2. Механізм функціонування міжнародних організацій. 1. Створення перших міжнародних організацій сучасного типу в другій половині XIX – поч. XX ст.	8
3.	Тема 3. Ліга націй в системі міжнародних відносин. 1. Роль Ліги націй в системі міжнародних відносин міжвоєнного періоду.	8
4.	Тема 4. Цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). 1. Формування антигітлерівської коаліції та перспективи міжнародного об'єднання. 2. Міжнародні конференції в роки Другої світової війни та їх вплив на формування міжнародних організацій. 3. Конференція у Сан-Франциско і дискусії учасників з питань організації і статуту ООН. 4. Методи і засоби врегулювання міжнародних і регіональних конфліктів» 5. Роль ООН у забезпеченні прав людини «Рада з опіки та її діяльність».	8
5.	Тема 5. Міжурядові регіональні організації. 1. Ідеї формування регіональних організацій. 2. Шляхи та реалізація планів утворення регіональних міжнародних організацій. 3. Перспективи утворення сучасних регіональних організацій	8
6.	Тема 6. Розвиток інтеграційних процесів у Західній Європі. 1. Перший етап інтеграційних процесів у Західній Європі. 2. Історичні передумови і рушійні сили сучасного об'єднання західноєвропейських держав. 3. Механізми формування Європейського співтовариства. 4. «Чорноморське економічне співробітництво» та його роль у регіоні. 5. Співдружність Незалежних Держав: напрямки діяльності.	8
7.	Тема 7. Регіональні інтеграційні угруповання в Азії, Америці та Африці. 1. Характерні особливості регіональних об'єднань в Азії, Америці та Африці. 2. Міждержавні організації Африки. 3. Північноамериканська асоціація вільної торгівлі. 4. Асоціація держав Південно-Східної Азії.	12

	5. Міждержавні організації країн Латинської Америки.	
8.	Тема 8. Військово-політичні організації. Перспективи взаємовідносин «Україна – НАТО»	8
9.	Тема 9. Участь України в міжнародних організаціях. Участь України в регіональних об'єднаннях сусідніх держав	8
Разом		76

6. ІНДИВІДУАЛЬНІ НАУКОВО-ДОСЛІДНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ) – написання роботи на одну із вказаних тем на основі аналізу наукової літератури та документальних джерел. Вимоги: а) титульна сторінка; б) план; в) вступ; г) виклад основного матеріалу згідно пунктів плану; д) висновки; е) список використаної літератури. У вступі відобразити актуальність теми, мету, завдання, об'єкт та предмет дослідження. Обсяг ІНДЗ має складати 12–15 сторінок друкованого тексту. Форма контролю – захист.

Тематика ІНДЗ:

1. Роль міжнародних організацій у системі регулювання міжнародних відносин.
2. Основні етапи формування й розвитку міжнародних організацій.
3. Правові норми функціонування міжнародних організацій.
4. Принципи і функції міжнародних організацій.
5. Міжнародні організації: класифікація та правовий статус.
6. ООН у системі міжнародних організацій.
7. ООН: історичні умови утворення та основні напрями діяльності.
8. Мета, принципи та організаційна структура ООН.
9. Загальна характеристика спеціалізованих установ ООН.
10. Римський клуб та його історичне значення.
11. Лондонський клуб та його історичне значення.
12. Діяльність міжнародної організації ПРООН.
13. Світова організація торгівлі як міжнародний регулятор світової торгівлі.
14. ГАТТ/СОТ: історичні умови утворення й розвитку, принципи, функції.

15. СОТ: організаційно-функціональна структура, процедура вступу.
16. Європейський Союз: основні цілі й історичні етапи утворення.
17. Європейський Союз: організаційна структура й головні функції.
18. Причини виникнення Європейської асоціації вільної торгівлі.
19. Організація Чорноморського економічного співробітництва: перспективи співробітництва.
20. Співдружність Незалежних Держав: основні проблеми діяльності.
21. Ефективність діяльності ШОС.
22. Міждержавні організації Африки.
23. Північноамериканська асоціація вільної торгівлі.
24. Асоціація держав Південно-Східної Азії.
25. Міждержавні організації країн Латинської Америки.
26. Наслідки та перспективи вступу Україна до СОТ.
27. Участь України в СНД.
28. Нові форми інтеграції України.
29. Проблеми європейського вибору України.
30. Перспективи і проблеми взаємодії Україна – НАТО.

7. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Основними методами навчання є: сходження від абстрактного до конкретного; аналіз і синтез; інституційний; системний; структурно-функціональний; порівняльний; ілюстративний; контент-аналіз.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Засобами діагностики успішності навчання є:

1. Поточна перевірка виконання студентами практичних робіт.
2. Перевірка конспектування студентами лекційних занять.
3. Оцінювання відповідей студентів на семінарських заняттях у формі підготовки доповідей за темою заняття, доповнень до доповідей, участі в обговоренні, презентації самостійних завдань.
4. Написання студентами контрольних робіт за змістовними модулями.

5. Виконання та захист студентами індивідуального завдання.

6. Екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль (мах = 40 балів)			Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3		
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	
15	15	10	30	30	100
12 балів – підготовка і робота на семінарських заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рецензування відповідей тощо).	12 балів – підготовка і робота на семінарських заняттях (обраховується середнє арифметичне суми балів, набраних студентом на всіх заняттях). 3 бали – за систематичну підготовку до семінарських занять та активну участь у їх роботі (доповнення, виступи з повідомленнями, рецензування відповідей тощо).				

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

**Критерії оцінювання
навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях**

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні засвоєння окремих термінів, фактів без зв'язку між ними; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» чи «ні»
	2	Студент мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності, робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» чи «ні», може самостійно знайти в підручнику відповідь
	3	Студент намагається аналізувати на основі побутових знань і навичок; виявляє окремі властивості, спроби виконання вправ, дій репродуктивного характеру, за допомогою викладача робить прості розрахунки за готовим алгоритмом
Середній (репродуктивний)	4	Студент володіє початковими знаннями, знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до тексту підручника або пояснень викладача, провести за зразком економічні розрахунки; слабо орієнтується у поняттях, визначеннях, самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі
	5	Студент знає більше половини навчального матеріалу, розуміє сутність предмета, може дати визначення економічних понять, категорій, однак із помилками, впевнено працювати з підручником, самостійно оволодіти частиною навчального матеріалу; робить прості розрахунки за алгоритмом, але висновки не логічні, не послідовні
	6	Студент розуміє основні положення навчального матеріалу, може поверхово аналізувати події, економічні ситуації, робить певні висновки; відповідь може бути правильною, проте недостатньо осмисленою, самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час розв'язування розрахункових завдань за алгоритмом, користуватися додатковими джерелами
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними, вміє наводити свої власні приклади на підтвердження певних думок, застосовувати теоретичні знання у стандартних ситуаціях; за допомогою викладача може скласти план реферату, виконати його і правильно оформити, самостійно користуватися додатковими джерелами, правильно використовувати термінологію, скласти прості таблиці, схеми
	8	Знання студента досить повні, він вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, логічно висвітлює суспільні події в державі і за рубежом, вміє аналізувати, робити висновки до економічних розрахунків; відповідь його повна, логічна,

		обґрунтована, однак із деякими неточностями; вміє самостійно працювати, може підготувати реферат і захистити його положення
	9	Студент вільно володіє вивченим матеріалом, застосовує економічні знання у дещо змінених ситуаціях, вміє аналізувати і систематизувати інформацію, робить аналітичні висновки, використовує загальновідомі докази у власній аргументації, чітко тлумачить економічні поняття, формулювання законів, нормативних документів, може самостійно опрацювати матеріал, виконує прості творчі завдання; має сформовані типові навички
Високий (творчий професійний)	10	Студент володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних умовах, ситуаціях; може визначати тенденції та суперечності процесів; робить аргументовані висновки, практично оцінює окремі нові факти, явища, процеси, самостійно визначає мету власної діяльності; розв'язує творчі завдання, може сприймати іншу позицію як альтернативну, знає суміжні дисципліни, використовує знання, аналізуючи економічні явища
	11	Студент володіє узагальненими знаннями з предмета, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, уміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх, ставити і розв'язувати проблеми, застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, дискусії, круглі столи), спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію, самостійно вивчити матеріал, визначити програму своєї пізнавальної діяльності, знаходити інформацію в газетах, журналах, публікаціях, Інтернеті, мультимедійних програмах тощо, оцінювати економічні явища в суспільстві, виявляє свою життєву позицію
	12	Студент має системні, дієві знання, виявляє неординарні творчі здібності у навчальній діяльності, використовує широкий арсенал засобів доказів своєї думки, розв'язує складні проблемні завдання, схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ; уміє ставити і розв'язувати проблеми, самостійно здобувати і використовувати інформацію, виявляє власне ставлення до неї, виконує науково-дослідну роботу, логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й нахили; використовує Інтернет, моделює економічні ситуації в нестандартних умовах

Критерії оцінювання

індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ)

1–2 бали – студент недостатньо володіє матеріалом

3 бали – студент за допомогою викладача готується до заняття та складає план-конспект, володіючи елементарними навиками аналізу науково-методичної літератури.

4 бали – студент володіє матеріалом та окремими навиками аналізу науково-методичної літератури, сформував анкету у спрощеному вигляді.

5 балів – студент володіє матеріалом, відтворює значну його частину у вигляді реферату, за допомогою викладача аналізує науково-методичну літературу.

6 балів – студент володіє матеріалом і навиками текстуального аналізу на рівні цілісного уявлення про предмет дослідження, складає текст ІНДЗ **самостійно, але допускає помилки та неточності.**

7 балів – студент володіє матеріалом, систематизує та узагальнює його, складає текст, підбирає додатковий матеріал.

8 балів – студент володіє матеріалом та навиками цілісного аналізу науково-методичної літератури, виявляє початкові творчі здібності, самостійно готує текст, у якому можуть бути допущені неточності, вміє працювати з різними джерелами інформації.

9 балів – студент на високому рівні володіє матеріалом, систематизує, узагальнює та аналізує науково-методичну літературу, має власні судження, самостійно складає ІНДЗ та правильно його оформлює.

10 балів – студент вільно володіє матеріалом та навиками цілісного аналізу науково-методичної літератури, виявляє навички самостійного наукового пошуку, вільно пише ІНДЗ та правильно виконує оформлення.

Критерії оцінювання

навчальних досягнень студентів на контрольних роботах

Контрольна робота включає три питання теоретичного та практичного характеру, розраховані на виявлення знань студентів. Кожне з питань оцінюється 10 балами. Максимальна сума, яку студент може набрати за контрольну роботу, становить 30 балів.

Оцінювання першого, другого та третього питань:

0-2 бали – студент не може розрізнити об'єкт навчання і відтворити деякі його елементи, мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності.

3-5 балів – студент аналізує менше половини навчального матеріалу обраної теми; має фрагментарні уявлення про роботу з джерелами, відсутні сформовані вміння та навички.

6-7 балів – студент аналізує більше половини навчального матеріалу, розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, може самостійно володіти більшою частиною заданого матеріалу, формулює поняття, наводить приклади, орієнтується в хронології, підтверджує висловлене судження одним-двома аргументами.

8 балів – студент правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; уміє наводити окремі власні приклади та підтвердження певних думок, самостійно користується довідковою джерелами; правильно використовує термінологію; складає таблиці та схеми.

9 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; висловлює стандартну аргументацію при оцінці дій, процесів, явищ; чітко тлумачить поняття; виконує прості творчі завдання.

10 балів – студент володіє узагальненими поняттями з предмета, аргументовано використовує їх, уміє знаходити джерело інформації та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми, уміє застосовувати вивчений матеріал для винесення власних аргументованих суджень; вільно знаходить інформацію, самостійно оцінює різноманітні політичні процеси, виявляючи особисту позицію щодо них.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Восток/Запад: Региональные подсистемы и региональные проблемы международных отношений: учеб. пособие / под ред. А. Воскресенского. Москва: Моск. гос. ин-т междунар. отношений; «Рос. полит. энцикл.», 2002. 528 с.
2. Блищенко И., Солнцева М. Мировая политика и международное право. Москва: Междунар. отношения, 1991. 160 с.
3. Василенко И. Политическая глобалистика: учеб. пособие для вузов. Москва: Логос, 2000. 360 с.
4. Введение в теорию международных отношений и анализ внешней политики: учеб. пособие / Н. А. Ломагин, А. В. Лисовский, С. Ф. Сутырин и др. Санкт-Петербург: «Издательский дом «Сентябрь», 2001. 166 с.
5. Воронова С. Міжнародні економічні організації: конспект лекцій з курсу «Міжнародні економічні відносини» для студ. екон. Фахів. Київ: КНТЕУ, 2001. 48 с.
6. Гаджиев К. Геополітика. Москва: Международные отношения, 1997. 243 с.
7. Герчикова И. Международные экономические организации: регулирование мирохозяйственных связей и предпринимательской деятельности : учеб. пособ. Москва: Консалт-банк, 2002. 624 с.
8. Глобалізація. Ресоціалізація. Регіональна політика: хрестоматія з сучасної зарубіжної соціології регіонів / уклад.: І. Ф. Кононов, В. Л. Бородачов, Д. М. Топольськов. Луганськ : Альма матер-Знання, 2002. 664 с.
9. Дегтярев А. Основы политической теории: учеб. пособие / А. Дегтярев. Москва: Высш. шк., 1998. 239 с.
10. Дікон Б. Глобальна соціальна політика: міжнародні організації й майбутнє соціального добробуту: пер. з англ. / Б. Дікон, М. Халс, П. Стабс. Київ: Основи, 1999. 346 с.
11. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин: курс лекцій. Львів: Світ, 1995. 144 с.

12. Коппель О., Пархомчук О. Міжнародні системи. Світова політика: навч. Посіб. Київ: ФАДА; ЛТД, 2001. 224 с.
13. Кочетов Э. Глобалистика: теория, методология, практика: учеб. для вузов. Москва: НОРМА, 2002. 672 с.
14. Ланцов С. Мировая политика и международные отношения: конспект лекцій. Санкт-Петербург: Изд-во В. А. Михайлова, 2000. 64 с.
15. Логунова М., Шахова В., Шевченко В. Концептуальні засади аналізу політики: навч. посіб. Київ: Вид-во УАДУ, 1999. 160 с.
16. Луцишин П., Луцишин Н. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб. Луцьк: РРВ «Вежа» ВОЛИН. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2003. 339 с.
17. Мадіссон В., Шахов В. Політологія міжнародних відносин: навч. посіб. Київ: Либідь, 1997. 176 с.
18. Медведев Н. Политическая регионалистика : учеб. Москва: Гардарики, 2002. 176 с.
19. Международные отношения: социологические подходы / под ред. П. А. Цыганкова. Москва: Гардарики, 1998. 352 с.
20. Международные экономические отношения. Интеграция: учеб. пособие для студентов вузов / Ю. Щербанин, К. Рожков, В. Рыбалкин, Г. Фишер. Москва: Банки и биржи; ЮНИТИ, 1997. 128 с.
21. Міжнародні організації: навч. посіб. / за ред. Ю. Козака, В. Ковалевського. Київ: б. в., 2003. – 288с.
22. Нешатаева Т. Международные организации й право. Новые тенденции в международно- правовом регулировании. – Москва: Дело, 1999 с.
23. Політологія / ред. Семюв О. Львів : Світ, 1994. 592 с.
24. Политологический словарь / под общ. ред. В. Астаховой, Н. Панова. Харків: Прапор, 1997. 200 с.
25. Политология: энциклопедический словарь / общ. ред. и сост. Ю. Аверьянов. – М. : Изд- во «Моск. коммерч. ун-та», 1993. – 431 с.
26. Політичний словник / за ред. В. Врублевського, Л. Кравчука, А. Кудрицького. – 4-е вид., перероб. і доп. Київ: УРЕ, 1987. 876 с.

27. Політологічний енциклопедичний словник: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / за ред. Ю. Шемшученка, В. Бабкіна. Київ: Генеза, 1997. 395 с.

28. Політологія: терміни, поняття, персоналії, схеми, таблиці: навч. словник-довідник для студ. / за ред. В. Пічі. Київ: Каравелла; Львів: Новий світ, 2000. 320 с.

29. Попов В. Современная дипломатия: теория и практика. Дипломатия – наука и искусство: курс лекцій / В. Попов. – 2-е изд., доп. Москва: Междунар. отношения, 2003. 576 с.

30. Посельський В. Європейський Союз: інституційні основи європейської інтеграції. Київ: Смолоскип, 2002. 168 с.

31. Смирнов Б. Политическая сфера общества: учеб. пособие. Москва: Книжный мир, 2002. 65 с.

9. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Міжнародні організації як регулятор міжнародних відносин. Чинники, що обумовлюють утворення міжнародних організацій.

2. Типологія міжнародних організацій.

3. Основні етапи становлення і розвитку системи міжнародних організацій.

4. Правові норми функціонування міжнародних організацій.

5. Принципи функціонування міжнародних організацій.

6. Організаційно-функціональна структура міжнародних організацій.

7. Передумови та історія створення Ліги націй.

8. Основні напрямки та етапи діяльності Ліги націй.

9. Причини, наслідки та уроки розпуску Ліги націй.

10. Етапи діяльності Ліги націй.

11. Інструменти та механізми ООН у передбаченні, вирішенні, подоланні міжнародних конфліктів.

12. Україна в організаціях глобального типу.

13. Принципи та цілі діяльності ООН

14. Організаційна та функціональна структура ООН.
15. Особливості еволюції інтеграційних процесів у Європі.
16. Європейський Союз – ЄС (European Union – EU): цілі, принципи й організаційна структура.
17. Європейський Союз: організаційна структура й головні функції.
18. Європейський Союз: основні цілі й історичні етапи утворення.
19. Особливості функціонування «Римського клубу» та «Лондонського клубу».
20. Аналіз європейського вибору України, наслідки та перспективи співробітництва.
21. Україна в міжнародних регіональних організаціях.
22. Україна в організаціях глобального типу.
23. Участь України в СНД.
24. Співдружність Незалежних Держав – СНД. Проблеми інтеграції в рамках СНД. Локальні утворення на теренах СНД.
25. Організація Чорноморського економічного співробітництва: перспективи співробітництва для України.
26. Перспективи взаємовідносин «Україна – НАТО»
27. СОТ: історичні умови утворення й розвитку, принципи, функції.
28. СОТ: організаційно-функціональна структура, процедура вступу.
29. Співдружність Незалежних Держав: основні проблеми діяльності.
30. Сутність та основні форми діяльності неурядових організацій.
31. Класифікація і види міжурядових (неурядових) регіональних організацій.
32. Сутність та основні форми діяльності міжнародних неурядових організацій.
33. Теоретичні засади та історія формування військово-політичних організацій.
34. Сучасні військові об'єднання держав: функції та перспективи розвитку.
35. Сучасні військові об'єднання держав (Західноєвропейський

союз (ЗЄС)).

36. Сучасні військові об'єднання держав (Організація північноатлантичного договору (НАТО)).

37. Сучасні військові об'єднання держав (Тихоокеанський пакт безпеки» АНЗЮС (Австралія, Нова Зеландія, США тощо): функції та перспективи розвитку

38. Організація Чорноморського економічного співробітництва – ОЧЕС (Black Sea Economic Cooperation – BSEC) : сучасний стан та перспективи співробітництва.

39. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Азіатсько-Тихоокеанське економічне співробітництво – АТЕС)

40. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні («план Коломбо»)

41. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Рада арабської економічної єдності – РАЕЄ)

42. Регіональні організації в Азії та Азіатсько-Тихоокеанському регіоні (Шанхайська організація співробітництва)

43. Регіональні організації в Північній та Південній Америці (Північноамериканська угода про вільну торгівлю – НАФТА)

44. Регіональні організації в Північній та Південній Америці (Латиноамериканська асоціація інтеграції – ЛААІ)

45. Регіональні організації в Північній та Південній Америці (Карибське співтовариство)

46. Інтеграційні угруповання в Африці (Економічне співробітництво держав Західної Африки – ЕКОВАС).

47. Інтеграційні угруповання в Африці (Митний і економічний союз Центральної Африки – ЮДЕАК)

48. Інтеграційні угруповання в Африці (Спільний ринок Східної та Південної Африки – КОМЕСА)

49. Характерні особливості регіональних об'єднань Азії, Америки й Африки.